

17.10.2024

Dnro 527/03.04.04.04.23/2023

Asia Valitus ympäristönsuojelulain ja maa-ainelain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa

Valittaja Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry

Luvan hakija Metsähallitus Metsätalous Oy

Päätös, josta valitetaan

Ruoveden kunnan ympäristölautakunta 29.3.2023 (23.3.2023 § 17)

Ruoveden kunnan ympäristölautakunta on myöntänyt Metsähallitus Metsätalous Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen ja ympäristölain, oikeastaan ympäristönsuojelulain, 27 §:n mukaisen yhteisluvan maa-ainesten ottamiseen Ruoveden kunnan Valtion metsämaan kiinteistölle 702-416-4-8, oikeastaan Ruoveden kunnan kiinteistölle Ruoveden valtionmaa 702-893-1-4.

Lupa on myönnetty hakemuksen ja ottamisluvan mukaisesti päätöksestä ilmenevin lupamääräyksin 1–32, joista lupamääräykset 1, 9–15, 22 ja 27–30 kuuluvat seuraavasti:

1. Maa-ainesten ottamislupa ja ympäristölupa myönnetään kymmeneksi vuodeksi 50 000 m³ ottamiseen ottamissuunnitelman mukaiselle alueelle. Ottamisalueen koko on 4,37 ha. Lupa ei mahdollista muualta tuotavan kiviaineksen murskaamista kyseisellä alueella.

9. Maa-ainesten ottamistoiminta kokonaisuudessaan on toteutettava siten, että missään toimintavaiheessa ei pääse syntymään pohja- tai pintaveden tai maaperän pilaantumisvaaraa. Suojaava puusto ottamisalueen ympärillä on säilytettävä.

10. Murskaamista, kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä ma–pe 6:00–22:00, räjäytystä ja rikitusta ma–pe 8:00–18:00. Muut vähäistä melua aiheuttavat tuotantoon kuuluvat työt, esim. huollot ja seulaverkkojen vaihdot ym. ma-pe 22:00–6:00. Toiminnasta aiheutuva melutaso (L_{Aeq}) ei saa ylittää lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla päiväohjearvoa (7:00–22:00) 55 dB eikä yöohjearvoa (22:00–7:00) 50 dB.

Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan teettämään ulkopuolisella asiantuntijalla melumittauksia toiminnan aikana.

11. Louhintaa ja murskausta ei saa tehdä 15.4.–31.7. välisenä aikana lintujen pesimisajan rauhoittamiseksi. Kuormausta ja kuljetusta saa tehdä ympäri vuoden.

12. Toiminta tulee tapahtua siten, että se aiheuttaa mahdollisimman vähän melua ympäristöön. Murskauslaitteisto on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimpaan kohtaan. Varastokasojen sijoittelulla on pyrittävä ehkäisemään sekä melu- että pölyhaittoja.

13. Kivenmurskaamon melua tulee torjua mahdollisuuksien mukaan myös koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla meluntorjuntakeinoilla. Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava.

14. Laitoksen kaikissa toiminnoissa on huolehdittava, ettei pölyämisestä aiheudu haittaa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet tai käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja siten estettävä pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle.

15. Toiminta ei saa aiheuttaa tärinähaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Räjähdytysten aiheuttama tärinä ei saa aiheuttaa ympäristön rakennusten tai rakennelmien vaurioitumista. Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan tärinistä syntyviä haittoja, tulee toiminnanharjoittajan selvittää mittauksin tärinän voimakkuus häiriintyvissä kohteissa. Mittauksen tekijällä tulee olla riittävä asiantuntemus tärinämittauksista.

22. Laitoksen toimintaa on tarkkailtava toiminnan aikana aistinvaraisesti sekä tarkastettava laitteiden kunto säännöllisesti sekä huolehdittava niiden huollosta ja kunnossapidosta.

27. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista tai päästöistä, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaiselle lisäksi valvontaviranomaiselle. Ympäristövahingon tapahtuessa tai vahingon tai vaaran uhatessa toiminnanharjoittaja on velvollinen ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi.

28. Maa-ainesten ottamistoiminnan päättyessä tulee alueen maisemointi tehdä loppuun ja jälkityöt tulee suorittaa viivyttämättä. Ottamisalueen luiskat on muotoiltava kaltevuuteen 1:3 tai sitä loivemmiksi. Luiskien muotoilu tulee tapahtua pyöristämällä. Alueen jälkitasauksessa on käytettävä alueelta saatuja puhtaita maa-aineksia. Alueelta kuorittu pintamaa tulee levittää alueelle aluskasvillisuuden kasvualustaksi.

Maa-ainesalueen luiskaus- ja maisemointitoimenpiteitä voi toteuttaa vaiheittain jo ottamistoiminnan edetessä.

29. Mikäli loppukatselmuksessa todetaan, että alueella on edellytykset metsittyä luontaisesti, voidaan alue jättää metsittymään luonnostaan. Luvan hakijan on kahden vuoden kuluttua luvan loppumisesta tehtävä seurantakäynti alueella ja tarkistettava tehtävä puustoon täydentäviä istutuksia.

30. Maa-ainesten ottamisen loputtua kaikki alueelle ja sen välittömään läheisyyteen pystytetyt rakennelmat on purettava ja kuljetettava pois. Alueella ei saa olla sellaisia rakennelmia tai maa-ainesten varastokasoja, jotka estävät maisemoinnin ja jälkitöiden toteuttamisen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry on vaatinut, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan.

Perusteluja

Temppeleharjun alue (702-893-1-4) sijaitsee Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 alueella, jonka merkintänä on MK eli se on maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on ekosysteemipalveluiden kannalta merkittävä. Tällä merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeily- ja ulkoilun järjestämiseen. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätaloustaloutta tai käyttöä vakituiseen tai loma-asumiseen, mutta louhostoiminta ei kuulu näihin alueella sallittuihin toimintoihin. MK-alueen suunnittelumääräyksessä sanotaan lisäksi, että alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristön pirstoutumista. Louhos olisi selvästi vastoin edellä mainittuja suunnittelumääräyksiä, sillä Temppeleharjun alue on luonnontilainen eikä siellä ole aiemmin harjoitettu kalliokiviainesten ottoa.

Ympäristölautakunnan päätös on myös ristiriidassa sen kanssa, että ympäristölautakunta on tehnyt 15.6.2021 § 26 kielteisen päätöksen kalliokiviaineksen ottohakemukseen Isoliesmäen alueelle (702-403-7-5), joka sijaitsee vain 2 km:n päässä luoteeseen Temppeleharjun alueesta ja jossa oli aiemmin tapahtunut kallion louhintaa rakennuskiveksi. Kielteisen päätöksen perusteluissa lautakunta nojautui maakuntakaavan kehittämistavoitteisiin. Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa on ympäristölautakunta sen sijaan sivuuttanut kokonaan Temppeleharjun sijoittumisen maakuntakaavassa MK-alueelle toisin kuin Isoliesmäen hakemuskäsittelyssä, vaikka alueet ovat käytännössä samaa aluetta. Ainoa ero Temppeleharjun alueella on se, että kivenmurskaus täyttäneen MURAUUS-asetuksen (800/2010) 3 §:n 2 momentin mukaiset edellytykset, mutta se ei kuitenkaan ole asian kokonaisuuden kannalta oleellinen peruste ottoluvan myöntämiselle.

Ottamisalueesta puoli kilometriä itään sijaitsee Temppeleharjun Natura 2000 -alue (FI0341015), jonka suojeluperusteena on SAC (Special Areas of Conservation, erityisten suojelutoimien alue). Alueen tietolomakkeen mukaan

alue on boreaalista luonnonmetsää pientä mäntytaimikkoa lukuunottamatta. Alueella on merkitystä etenkin vanhojen metsien linnustolle ja kolopesijöille.

Lupahakemuksessa ja lupapäätöksessä ei ole arvioitu ottamistoiminnan ja kiviaineksen murskauksen vaikutusta Natura 2000 -alueen linnustoon. Alue on luonnostaan hiljaista, sillä se on kaukana ihmisten aiheuttamista äänilähteistä. Murskaustoiminnan salliminen tällaiselle alueelle mullistaa sen äänimaailman ollen siten haitallista luonnon eläimistöille.

Noin 150–250 metrin etäisyydellä ottoalueesta kulkee Pirkan taival -reitti. Laavu on noin 700–800 metrin etäisyydellä. Ottotoiminnan vaikutusta reitin käyttöön ei ole arvioitu. Retkeilijät ja luonnossa kulkijat arvostavat luonnon rauhaa, joka tarjoaa myös virkistytymisen sekä positiivisia terveysvaikutuksia. Kalliolouhustoiminta ei sovellu tällaiselle alueelle.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Ruoveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta on pyydetty lausunto valituksesta. *Hallinto-oikeus* on varannut Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Ruoveden kunnalle ja Ruoveden kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Ruoveden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on esittänyt lausuntonaan muun muassa, että valitus on perusteeton. Maa-aineslupa on luonteeltaan oikeusharkintainen, ja se on myönnettävä, ellei laillista estettä ole.

Isoliesmäelle ei myönnetty maa-aineslupaa, koska se ei täyttänyt MURAU-asetuksen edellytyksiä. Syynä luvan epäämiselle oli lähimmän häiriintyvän kohteen eli Ylöjärven puolella olevan loma-asunnon sijainti ottamiskohteen lähellä sekä ottoalueen läheisyydessä Pirkanmaan maakuntakarttaan 2040 jätetty varaus melontareitille.

Edellä mainitun kielteisen päätöksen jälkeen on virinnyt ajatus Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yhdistämiseksi suuremmaksi suojelukokonaisuudeksi. Temppeliharjun alue sijaitsee kauempana kansallispuistoja yhdistävästä maakaistasta kuin Isoliesmäki.

Kyseessä oleva maa-aineksen otto on pienimuotoista ja murske on tarkoitettu alueen metsätieverkoston kunnossa pitoon ja kunnostukseen. Nykyisillä laitteilla 50 000 m³:n maa-ainesmäärän murskaus kestäisi noin 90 vuorokautta. Äänimaailman muutos on kaikkiaan lyhytaikainen ja paikallinen eikä ratkaisevasti häiritse Pirkan taival -reitin kulkijoita tai paikallista linnustoa.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on esittänyt vastineenaan muun muassa, ettei siltä ole pyydetty asiasta lausuntoa hakemuksen käsittelyvaiheessa.

Suunniteltu maa-aineksen ottoalue on ilmakuvatarkastelun ja paikkatietoaineistojen perusteella puustoista, noin 60–80-vuotiasta metsää.

Alueen pohjoispuolella on ojitettua suoaluetta ja ympärillä eri-ikäisiä metsäalueita. Lupahakemuksessa on kuvailtu alueen luonnonoloja suppeasti ja mainittu, ettei alueelta ole havaintoja uhanalaisesta lajistosta. On epävarmaa, mihin tarkastelu perustuu, sillä luvan hakemusasiakirjoissa ei ole tietoa, että alueella olisi tehty luontoselvitystä. ELY-keskuksen luontotietoa sisältävässä järjestelmässä ei ole havaintoja huomionarvoisista lajeista tai luontotyypeistä ottamisalueelta tai sen välittömästä lähiympäristöstä. Tämä aineisto ei kuitenkaan ole kattava, ja vastuu paikallisten luontoarvojen huomioimisesta on hankkeesta vastaavalla taholla.

Kiinteistön koillispuolella, noin 600 metrin päässä sijaitsee Temppeharjun Natura 2000 -alue. Temppeharjun alue on luontodirektiivin mukainen erityisten suojelutoimien alue (SAC), jonka suojelun perusteena ovat boreaaliset luonnonmetsät ja puustoiset suot. Alueella on myös merkitystä etenkin vanhojen metsien linnustolle ja kolopesijöille. Natura-alueella ei ole suojelun perusteena olevia lajeja, eikä tietolomakkeella mainittuja tärkeitä kasvi- tai eläinlajeja. Lupahakemuksessa ei ole otettu kantaa hankkeen vaikutuksiin Natura-alueen suojeluperusteisiin. Etäisyydestä ja toistaiseksi puustoisesta suojavyöhykkeestä johtuen pölyvaikutus Natura-alueen suuntaan on todennäköisesti vähäinen. Temppeharjun suuntaan ei kohdistu pintavesivaikutusta.

Lähimmillään noin 800 metrin etäisyydellä hankealueesta on EU:n lintudirektiivin liitteen I lajin, kalasääsken, pesäpuu. Viimeisin tieto lajin pesinnästä pesäpaikalla on vuodelta 2021. Laji on lisääntymisaikaan häiriöherkkä. Melu tai kauempaan tapahtuva toiminta paikalla, josta on näköyhteys pesälle, voi aiheuttaa pesinnän keskeytymisen. Hakemuksessa ei ole tietoa, onko toiminnan vaikutuksia lajin pesintään arvioitu.

Aluetta koskevat Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kaavamääräykset. Kaavamerkintä MK ei suoraan estä maa-ainesten ottamista alueella.

Toiminnan vaikutukset ulkoilu- ja virkistyskäytölle tulisi kyseessä olevalla alueella selvittää. Toiminnanharjoittajan hakemusasiakirjoissa ei ole arvioitu vaikutuksia alueen virkistyskäytölle. Toiminta-aikojen lisäksi tulee huomioida, että melun raja-arvot (45 dB) eivät saa ylittyä ulkoilureitillä, ja myös äänimaisemassa tapahtuvan muutoksen laatuun tulee kiinnittää huomiota. Tämä tulee huomioida toiminnassa ulkoilureitin Siikaneva–Lyly–Juupavaara toteutuessa. Ottamisen suunnittelussa tulee huomioida maakuntakaavan tavoitteet ulkoilureitistön kehittämisestä alueella ja selvittää, onko ottamistoiminta mahdollista sovittaa yhteen virkistystavoitteiden kanssa. Toiminta ei saisi vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen.

Yhteenvedon ELY-keskus arvioi, ettei hankkeesta aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Temppeharjun Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontoarvoille. Hankealueella tulisi tehdä luontoselvitys, koska alue on uusi ja sille ei ole aiemmin tehty tarkempaa luontoselvitystä. Temppeharjun alueen kaavamerkintä huomioiden toiminnan vaikutuksia on arvioitu puutteellisesti melun leviämisen osalta lähimpiin häiriintyviin kohteisiin ja

alueen virkistyskäyttöön kohdistuvien vaikutusten osalta. Näin ollen toiminnanharjoittajan tulee tehdä lisäselvityksiä toiminnan vaikutuksista muun muassa alueen virkistyskäytölle ja esittää toimenpiteet haitallisten vaikutusten lieventämiseksi ennen kuin toimintaa voi aloittaa alueella.

Metsähallitus Metsätalous Oy on esittänyt vastineenaan muun muassa, että Temppeleharjun alueen maakuntakaavan MK-alueen suunnittelumääräyksessä mainitaan, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseen sekä ulkoilumahdollisuuksia parantavien polku- ja reittiverkostojen ja näihin liittyvien palvelujen järjestämiseen. Kaavamerkintä ei suoraan estä maa-ainesten ottamista alueella, joten ei voida sanoa, että se olisi kiellettyä tai olisi vastoin suunnittelumääräyksiä. Maa-ainesten ottaminen on olennainen osa metsätalouden toimintaedellytysten turvaamista alueella.

Maa-ainesten ottaminen perustuu täysin metsätalouden harjoittamiseen valtion mailla, joista hyötyvät myös muut alueella liikkuvat. Tiestö pidetään käyttökunnossa riittävällä murskekerroksella, joten murskeen ajo tiestölle on välttämätön toimenpide. Temppeleharjun maa-ainestaikan vaikutusalueella on noin 120 km Metsähallituksen omaa tiestöä. Lähin Metsähallitus Metsätalous Oy:n omistama maa-ainestaikka on noin 25 kilometrin päässä, joten energiatehokkuuden ja hiilidioksidipäästöjen kannalta murskeen lyhyt ajomatka on merkityksellinen. Myös kustannusvaikutus on merkittävä, kun tienpidolle välttämätön murske tuotetaan lähellä käyttöpaikkaa.

Alueen tiestö ja sen hyvä kunto edesauttavat alueen virkistyskäyttöä ja alueella liikkumista sekä mahdollistavat kävijöiden ulkoilumahdollisuuksia ja parantavat reittiverkostojen kehittämistä. Maa-ainesten otto on tässä tapauksessa pienimuotoista ja tapahtuu harvoin, joten se ei ainakaan heikennä virkistyskäyttöä eikä ulkoilumahdollisuuksia.

Maa-ainestaikalla ei ole vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen tai luontoarvojen säilymiseen sen pienialaisuuden takia. Lupa-alueen sisällä ei ole arvokkaita luontokohteita tai luonnon monimuotoisuudelle merkittäviä kohteita, joihin maa-ainesten otto vaikuttaisi. Alueen ympärillä on samanikäistä kasvatusmetsää kuin ottamisalueella, joten luontoympäristö ei merkittävästi pirstoudu eikä toiminta katkaise ekologisia yhteyksiä alueella, vaikka alueelta louhittaisiin kalliota.

Temppeleharjun Natura 2000 -alueen (FI0341015) linnusto on otettu huomioon rajoittamalla toiminta lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Maa-ainesten otto ei vaikuta puustoon. Melun vaikutus huomioidaan tekemällä melumallinnus alueelle ja mallinnuksen toimenpiteillä minimoidaan melun vaikutus alueelle toiminnan yhteydessä. Melu- ja pölyhaittojen osalta Metsähallitus Metsätalous Oy sitoutuu noudattamaan maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä olevia, päätöksessä esitetyjä toimia.

Louhintaa ja murskaus on lyhytaikaista toimintaa, joka on rajoitettu tarkoituksella ajalle 1.8.–14.4., lintujen pesintäajan ulkopuolelle. Myös alueen

ulkoilu- ja virkistyskäyttö on vähäisempää syksyn ja talven aikana. Lupamäärä jaettuna lupa-ajalla tekee 9 murskausvuorokautta vuodessa, joten meluinen aika on tästäkin syystä hyvin maltillinen.

Metsähallitus Metsätalous Oy on täydentänyt vastinettaan 8.9.2023. Täydennyskirjelmään on liitetty meluselvitys.

Yhtiö on esittänyt, että vaikka lupapäätös yhtiön näkemyksen mukaan on lainmukainen eikä sen kumoamiseen ole perusteita, hyväksyy yhtiö melumallinnuksen ja ELY-keskuksen vastineen perusteella, että hallinto-oikeus muuttaa lupamääräyksiä 10 ja 11 sekä lisää lupaan määräyksen meluvallista.

Lupamääräyksen 10 osalta yhtiö on esittänyt, että määräystä muutetaan siten, että porausta ei saisi harjoittaa samoina päivinä kuin rikutusta ja murskausta.

Lupamääräyksen 11 osalta yhtiö on esittänyt, että louhintaa ja murskausta ei saisi harjoittaa 15.4.–31.8.

Melumallinnuksessa on esitetty yhtenäistä varastokasaa meluvalliksi louhittavan kallion itä- ja kaakkoispuolelle. Lupapäätöstä voisi muuttaa siten, että luvanhakija velvoitetaan sijoittamaan ensimmäisessä murskauksessa tehdyt kiviainekset meluvalliksi siten kuin melumallinnuksessa on esitetty.

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry on esittänyt vastaselityksensä muun muassa, että päätös perustuu puutteellisiin tietoihin. Pirkanmaan ELY-keskukselta ei ole pyydetty lausuntoa hakemuksen käsittelyvaiheessa. Metsähallituksen melumallinnus on valmistunut vasta 18.8.2023, joten ELY-keskus ei ole voinut huomioida sitä lausunnossaan.

Suunnitellun ottoalueen läheisyydessä kulkee Pirkan taival, joka on lähimmillään noin 150–250 etäisyydellä ottoalueesta. Ottoalueen toiminta-aikojen lisäksi tulee huomioida, että melun raja-arvot (45 dB) eivät saa ylittyä ulkoilureitillä. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota äänimaailmassa tapahtuvan muutoksen laatuun. Valmistuneesta meluselvityksestä ilmenee kuitenkin, että 45 dB ylittyy Pirkan taipaleella yli kilometrin matkalla.

Metsähallitus Metsätalous Oy on esittänyt, että louhintaa ja murskausta ei tehdä 15.4.–31.8.. Tämä on sinällään hyvä rajoituslisäys, mutta esimerkiksi hyvin arka kalasääski, jonka pesä on 800 m:n päässä, saattaa muuttaa Suomeen jo maaliskuun lopulla ja toisaalta syyskuukin on Pirkan taival -reitien retkeilijöiden suosiossa.

Myös Temppeleharjun Natura-alueen länsireunassa melu nousee 45 dB:iin. Kallioporaus on suurin melun aiheuttaja, koska se tehdään kallion päällä ja meluvallit eivät siten kykene estämään melun leviämistä.

Luontoselvityksestä ei selviä sen tekijä, tekotapa eikä tekoaika. Selvityksessä mainitaan, että Temppeleharjun alueella on arvokkaita kohteita, joihin murskaus ei kuitenkaan vaikuta etäisyyden takia. Lajiesiintymien vaikutusalueet ulottuvat varsin lähelle ottoaluetta. Muun muassa louhosalueen

luoteispuolella noin 500 m:n päässä on lajiesiintymä, jota ei ole huomioitu melumallinnuksessa.

Temppeleharjun alueen kaavamerkintä huomioiden toiminnan vaikutuksia on arvioitu puutteellisesti melun leviämisen osalta lähimpiin häiriintyviin kohteisiin ja alueen virkistyskäyttöön kohdistuvien vaikutusten osalta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus valituksen muutoin hyläten muuttaa ympäristölautakunnan päätöksen lupamääräyksiä 10 ja 11. Muutetut lupamääräykset kuuluvat kokonaisuudessaan seuraavasti (muutokset kursivilla):

10. Murskaamista, kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä ma-pe 6:00–22:00, räjäytystä ja rikotusta ma-pe 8:00–18:00. *Porausta ei saa harjoittaa samoina päivinä kuin rikotusta ja murskausta.* Muut vähäistä melua aiheuttavat tuotantoon kuuluvat työt, esim. huollot ja seulaverkkojen vaihdot ym. *saadaan tehdä* ma-pe 22:00–6:00. Toiminnasta aiheutuva melutaso (L_{Aeq}) ei saa ylittää lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla päiväohjearvoa (7:00–22:00) 55 dB eikä yöohjearvoa (22:00–7:00) 50 dB.

Ensimmäisessä murskauksessa tehdyt kiviainekset on sijoitettava meluvalliksi louhittavan kallion itä- ja kaakkoispuolelle. Toiminnan päättyessä meluvalli on poistettava ja sen alue maisemoitava ympäristöön sopivaksi.

Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan teettämään ulkopuolisella asiantuntijalla melumittauksia toiminnan aikana.

11. Louhintaa ja murskausta ei saa tehdä 15.4.–31.8. välisenä aikana lintujen pesimisajan rauhoittamiseksi. Kuormausta ja kuljetusta saa tehdä ympäri vuoden.

Perustelut

Sovelletut säännökset

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 1–3 kohtien mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Saman pykälän 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 5 §:n 1 momentin mukaan lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen. Ottamissuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Saman pykälän 2 momentin mukaan suunnitelmaa laadittaessa on tarvittavassa laajuudessa selvittävät vallitsevat luonnonolosuhteet, ainesten määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 7 §:n 2 momentin mukaan ennen luvan myöntämistä lupaviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, milloin: 1) alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta; 2) alueella on merkitystä vesien suojelun kannalta; tai 3) ainesten ottaminen vaikuttaa välittömästi toisen kunnan alueeseen.

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Saman momentin 7a) kohdan mukaan parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla tarkoitetaan muun ohella mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tuotanto- ja puhdistusmenetelmiä, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä ja jotka soveltuvat ympäristölupamääräysten perustaksi.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että

toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Saman pykälän 3 momentin mukaan hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hakemuksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.

Saman pykälän 4 momentin mukaan tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä sekä hakemukseen liitettävistä lupaharkinnan kannalta tarpeellisista selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on pyydettävä hakemuksesta lausunto: 1) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta niissä kunnissa, joissa hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä; 2) toiminnan sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta; 3) asiassa yleistä etua valvovalta viranomaisilta; 4) saamelaiskäräjiltä, jos hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä saamelaisten kotiseutualueella, ja kolttien kyläkokoukselta, jos ympäristövaikutukset saattavat ilmetä kolttalaissa (253/1995) tarkoitettulla kolttala-alueella; 5) lupaharkinnan kannalta muilta tarpeellisilta tahoilta.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan lupahakemuksessa on oltava tiedot toiminnan sijaintipaikasta ja sen ympäristöolosuhteista.

Saman pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan lisäksi lupahakemuksessa on oltava käytettävissä olevat tiedot ympäristön laadusta, jos se on toiminnan luonne ja vaikutukset huomioon ottaen päätösharkinnan kannalta tarpeellista.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n 3 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on pyydettävä lausunto

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristölupa-asiassa, joka koskee toiminnan sijoittumista tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 64 a §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Saman lain 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Saman pykälän 2 momentin mukaan luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään. Viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on.

Saman lain 38 §:n 1 momentin mukaan tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat nisäkkäät ja linnut ovat rauhoitettuja.

Saman lain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla.

Saman pykälän 2 momentin mukaan sellainen rauhoitetun linnun pesäpuu, joka on asianmukaisesti merkitty, tai suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu.

Luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 19 §:n mukaan luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentissa tarkoitettuja suuria petolintuja ovat muun muassa sääksi (*Pandion haliaetus*).

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (jäljempänä Muraus-asetus) 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.

Asiassa saatu selvitys

Ottoalue ja toiminta sijoittuvat Ruoveden kunnassa sijaitsevalle haja-asutusalueelle kiinteistölle Ruoveden valtioneuvoston maan 702-893-1-4, noin 37 kilometriä Ruoveden kunnan keskustasta länteen. Lähin osoite on Penkkiläntie 1178, mistä kaakkoon kääntyvä alueelle johtava nimetön metsäautotie. Lähin

asuinrakennus sijaitsee vähintään 900 metrin etäisyydellä ottamisalueen rajasta etelään.

ELY-keskuksen vastineen 22.6.2023 mukaan toimintakiinteistön koillispuolella, noin 600 metrin päässä sijaitseva Temppeliharjun Natura 2000 -alue on luontodirektiivin mukainen erityisten suojelutoimien alue (SAC), jonka suojelun perusteena ovat boreaaliset luonnonmetsät ja puustoiset suot. Alueella on myös merkitystä etenkin vanhojen metsien linnustolle ja kolopesijöille. Natura-alueella ei ole suojelun perusteena olevia lajeja, eikä tietolomakkeella mainittuja tärkeitä kasvi- tai eläinlajeja. Lähimmillään noin 800 metrin etäisyydellä hankealueesta on kalasääsken pesäpuu.

Alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Toiminta-aluetta koskee Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kaavamääräys MK: maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeilyyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja ne tukevat luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätaloustaloutta tai käyttöä vakituiseen tai loma-asumiseen.

Julkisessa tietoverkossa yleisesti saatavilla olevan maakuntakaavan MK-kaavamääräykseen liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseen sekä ulkoilumahdollisuuksia parantavien polku- ja reittiverkoston ja näihin liittyvien palvelujen järjestämiseen. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista.

Pirkanmaan maakuntakaavan MK-kaavamääräykseen liittyy myös kehittämissuositus, jonka mukaan Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistoihin, Riuttaskorven virkistysmetsään ja Haukkamaan ympäristöarvometsään kytkeytyvällä alueella tulee kehittää luontomatkailun palveluita ja edistää toimia, jotka ylläpitävät alueen ominaislaatua sekä edesauttavat luontomatkailun toimintaedellytysten syntymistä ja säilymistä. Alueella tulee edistää virkistysreittien toteuttamista ja ylläpitoa. Alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä luontomatkailukokonaisuutena.

Toiminta-alueen läheisyydessä Pirkanmaan maakuntakaavassa on osoitettu Pirkan taival -reitin sijainti ohjeellisella sijaintimerkinnällä, mikä osoittaa ensisijaisen tarpeen reitille.

Ottamisalueen kokonaispinta-ala on 4,37 hehtaaria, josta louhinta-alaa on 1,52 hehtaaria. Toiminta-aika on kymmenen vuotta. Alueen suurin vuosittainen murskattava määrä on noin 21 000 tonnia ja yhteensä noin 140 000 tonnia eli noin 50 000 m³ltr.

Louhintaa ja murskausta suoritetaan kerran vuodessa 1–5 viikkoa kerrallaan. Räjähdyksiä suoritetaan yksi per murskauskerta. Pöly- ja melupäästöjen leviämistä ympäristöön estetään sijoittamalla kiviainesten varastokasat mahdollisimman lähelle murskauslaitosta.

Lupahakemuksen mukaan toiminta-alueella ei ole tiedossa uhanalaisia eläinlajeja, vanhaa metsää, metsälakikohteita tai muita erityisiä elinympäristöjä. Hakemuksessa ei ole tarkemmin yksilöity alueen luontoarvoja tai sitä, mihin hakemuksessa esitetyt tiedot perustuvat. Hankkeen luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin kohdistuvien vaikutusten osalta hakemuksessa on esitetty, että toiminnalla ei ajoittaisen melun ja pölyämisen lisäksi ole muita, toimenpiteitä vaativia vaikutuksia alueen luontoon tai luonnonsuojeluarvoihin.

Hakija on toimittanut hallinto-oikeudelle antamansa vastineen liitteenä 9.8.2023 päivätyn luontoselvityksen. Luontoselvityksen mukaan luvamukaisella toiminta-alueella ei ole arvokkaita luontokohteita. Temppelelinharjun alueella on arvokkaita kohteita, joihin murskaus ei vaikuta etäisyyden takia.

Toiminta-alueesta 100 metrin etäisyydellä on puron- ja noronvarsimetsä, joka säilyy. Metson soidin on lähistöllä, mutta sekin jää varoetäisyyden ulkopuolelle. Murskausalueen puusto on 41–60-vuotiasta männikköä. Alue on kuivahkoa kangasta, missä on kalliolaikkuja ja kallioiden välisiä kallioisoistumia. Alueella ei ole metsälain 10 §:ssä tarkoitettuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Maa-aineksen ottoalue on pienialainen eikä uhkaa ekologisia yhteyksiä.

Natura-alueen raja on lähimmillään yli 600 metrin etäisyydellä murskausalueesta. Välissä on kaksi tietä ja kumpuilevaa metsämaastoa, mikä vaimentaa ääniä tehokkaasti. Temppelelinharjun Natura-alueen suojeluperusteina ovat boreaalinen luontometsä ja puustoiset suot. Murskaus ei vaikuta suojeluperusteisiin.

Kalasääsken pesäpuu on 800 metrin etäisyydellä metsäisen alueen ja mäenharjanteen takana.

Hakija on täydentänyt vastinettaan 18.8.2023 päivätyllä melumallinnuksella. Melumallinnukset osoittivat, että kallioporausta tulee tehdä eri päivinä kuin murskausta ja rikotusta, jotta melutasot eivät kohoa ympäristössä liian korkeiksi. Lisäksi alueelle tulee sijoittaa yhtenäinen varastokasa murskauksen melun leviämistä ehkäiseväksi meluvalliksi itä- ja kaakkoispuolella sijaitsevien Natura-alueen, laavun ja loma-asuntojen suuntaan.

Edellä mainituilla toimenpiteillä melutaso Pirkan taipaleen kohdalla vaihtelisi välillä 45–60 dB. Melutaso Temppelelinharjun Natura-alueen kohdalla olisi alle 45 dB lukuun ottamatta pientä osaa, jolla melutaso saattaa olla 45–50 dB.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Hallinto-oikeus toteaa, että nyt kysymyksessä oleva hanke ei ole sellainen, josta olisi tullut pyytää ELY-keskuksen lausunto maa-aineslain 7 §:n 2 momentin tai ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n 3 momentin mukaan. ELY-keskus on kuitenkin ottanut kantaa asiaan muutoksenhakuvaiheessa. Ottaen huomioon asiassa saadusta selvityksestä ilmenevät tiedot hankealueesta ja sen ympäristöstä, hankkeen laadusta ja laajuudesta sekä hankkeen päästöistä ja niiden arvioiduista vaikutuksista ympäristössä, hallinto-oikeus katsoo, että ympäristölautakunnan päätöstä ei ole perusteltua kumota siksi, että ympäristölautakunta ei ole pyytänyt ELY-keskukselta lausuntoa lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Hankkeen sijoittuminen ei ole ristiriidassa suhteessa alueella voimassa olevaan Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 MK-kaavamääräykseen eikä siihen liittyvään suunnittelumääräykseen tai kehittämissuositukseseen.

Pirkan taival -reitin osalta Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040 sisältyvä ulkoilureitti-merkintä osoittaa maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävän ulkoilureitin ohjeellisen sijainnin ja ensisijaisen tarpeen. Muraus-asetuksen perustelumuistion 3.9.2010 mukaan asetuksessa häiriöille alttiilla kohteilla tarkoitettaisiin yleisesti samoja alueita kuin valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992). Yleisesti käytössä olevalla virkistysalueella tarkoitettaisiin sellaista virkistysaluetta tai sen osaa, jolla oleskelee säännönmukaisesti ihmisiä virkistystarkoituksessa. Siten esimerkiksi pelkästään yleiskaavavaraus virkistysalueeksi ei olisi säännöksessä tarkoitettu virkistysalue.

Toimintaan myönnetyn ympäristöluvan lupamääräyksen 11 toiminta-aikarajoituksen seurauksena meluhäiriö ajoittuu muuhun kuin pääasiallisen virkistyskäytökäuden aikaan. Hallinto-oikeus katsoo maakuntakaavan ulkoilureittimerkinnän tarkoituksen ja toiminnan ajoittamista koskevan lupamääräyksen perusteella tässä asiassa, ettei Pirkan taival -reittiä ole pidettävä Muraus-asetuksen 3 §:ssä tarkoitettuna häiriölle alttiina kohteena, joka olisi otettava huomioon harkittaessa kivenlouhinnan ja murskauksen sijoittumisedellytyksiä hakemuksessa esitettyyn paikkaan.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että hanke lupahakemuksen ja -määräysten mukaisesti toteutettuna ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen. Kaavoitus ei näin ollen muodosta estettä luvan myöntämiselle.

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen lupaharkinta on sidottua oikeusharkintaa. Lupaviranomaisen on tutkittava luvan myöntämisen edellytykset tapauskohtaisesti asiassa saadun selvityksen perusteella. Maa-aineslain 6 §:n ja ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisten edellytysten täytyessä lupa haettuun toimintaan on myönnettävä. Lupaviranomainen ei ole toiminut asiassa virheellisesti sillä valituksessa mainitulla perusteella, että ympäristölautakunta on aiemmin antanut toisessa asiassa kielteisen

luparatkaisun kalliokiviaineksen ottoon kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsevan Isoliesmäen alueella.

Lupahakemukseen liitetyn maa-ainesten ottamissuunnitelman tiedot hankealueen ja sen ympäristön luonnonolosuhteista ovat yleispiirteisiä, eikä hakemuksessa ole yksilöity, minkälaisiin luontoselvityksiin tiedot perustuvat.

Hallinto-oikeus katsoo, että Ruoveden kunnan ympäristölautakunnan olisi ennen hakemuksen käsittelyä tullut edellyttää hakijalta tarkempaa selvitystä siitä, mihin aineistoon hakemuksessa esitetyt tiedot luonnonolosuhteista perustuvat ja aineiston liittämistä hakemukseen. Valitusasiassa hakijan vastineensa yhteydessä esittämien maa-ainesalueen luonnonolosuhteita koskevien tietojen, ELY-keskuksen vastineesta ilmenevien tietojen sekä hankkeen vaikutuksista ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin sekä niiden rajoittamisesta käytettävissä olevien tietojen perusteella hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, että virhe on tässä tapauksessa korjautunut siten, ettei asiaa ole syytä palauttaa uudelleen käsiteltäväksi yksinomaan hakemuksen sisällön yleispiirteisyyden vuoksi.

Pirkan taival -reittiin kohdistuvaa melurasitusta ei edellä esitetyistä syistä voida pitää kaavan vastaisena eikä reittiä myöskään voida pitää sellaisena virkistysalueena, jota tarkoitetaan melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n 2 momentissa. Tämän vuoksi hallinto-oikeus tässä tapauksessa katsoo, ettei reittiin kohdistuva melurasitus ole este luvan myöntämiselle.

Melumallinnus osoittaa, että melutaso 45 dB saattaa ylittyä pienellä osalla Temppeharjun Natura-aluetta. Mahdollinen ylitys ei kuitenkaan merkittävästi heikennä niitä perusteita, joilla Temppeharju on sisällytetty Natura 2000 -ohjelmaan, eli luontotyyppejä boreaaliset luonnonmetsät ja puustoiset suot. Näistä syistä ja ottaen huomioon Natura-alueen ja toiminta-alueen välinen etäisyys hallinto-oikeus katsoo, että myöskään vaikutukset Natura-alueeseen eivät tässä yksittäisessä tapauksessa ole este luvan myöntämiselle.

Hallinto-oikeus on kuitenkin täydentänyt ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla lupamääräyksiä 10 ja 11, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisen meluntorjunnan järjestämiseksi toiminnassa. Muutokset on pääosin tehty luvanhakijan vastaselityksessä esitetysti ja muilta osin muutokset ovat olleet tarpeen lupamääräysten täsmentämiseksi.

Hallinto-oikeus katsoo, että ottaen huomioon myös lyhyt vuosittainen toiminta-aika, ei hanke lupahakemuksen ja lupamääräysten, hallinto-oikeuden niihin tekemine muutoksineen, mukaisesti toteutettuna ennalta arvioiden aiheuta ympäristönsuojelulaissa, maa-aineslaissa tai luonnonsuojelulaissa tarkoitettuja kiellettyjä seurauksia.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Ruoveden kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **25.11.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janika Gummerus ja Patrick Sahlström sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö. Asian on esitellyt Martti Häikiö.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry
Jäljennös maksutta	Metsähallitus Metsätalous Oy
	Ruoveden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
	Ruoveden kunnan terveydensuojeluviranomainen
	Ruoveden kunnanhallitus
	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue
	Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>